

Leto XVIII.

Štev. 9.

Uredništvo in uprava se nahajata v Kranju štev. 173.

Telefon štev. 73.

Naročnina polletno 20 Din, četrtletno 10 Din

Izhaja vsako soboto

Gorenjec

Dopise sprejema uredništvo do torka zvečer. Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Za odgovor priložite znamko

Govorilne ure uredništva ob ponedeljkih od 10. do 11. ure dopoldne.

Tednik za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Naše vstajenje

Leto za letom nam oznanjajo velikonočni zvonovi vstajenje Gospodovo. To vstajenje je zmaga življenja nad smrtjo, je znamenje našega odrešenja.

Malo je dob v zgodovini človeštva, ki bi bile tako kritične, tako do dna razrvane in na zunaj tako brezupne kakor je naša.

Neštete šibe božje so prišle nad nas. Zunanja in še vse bolj notranja revščina, družabna in duhovna zmeda, vse to obsega toliko zla in gorja, da je svet dandanes res bolj ko kdaj poprej solzna dolina.

In vendar tudi letos praznujemo veliko noč.

Praznovali smo jo prejšnja leta, praznovali jo bomo tudi poslej.

Nikdar pa si, bi dejali, zares globoko ne osvojimo doživetja velikonočne skrivnosti. Manj bi bilo tarnanja, se nam zdi, manj brezupnosti, manj omahovanja. Rekli bi, da je naše praznovanje velike noči vse preveč zunanje in iz navade.

Saj nam vendar vprav velika noč tako lepo in jasno pove, da brez Golgote ni vstajenja, brez trpljenja ni krone zmage. Pove nam pa še več, še neskončno več: s Kristusovo smrtjo se nam je spet odprlo zveličanje. Če le hočemo, moremo spet upati, da pridemo v nebesa. A najvarnejša pot, da vanje pridemo, je pot trpljenja, pot križa.

Ko bi se ob vsaki veliki noči utrdilo to prepričanje v nas, kako vse drugače bi prenašali tegobe našega časa. Koliko manj bi bilo nezadovoljnosti in nepotrebne zagrenjenosti.

Premalo pa bi bilo, ko bi nam velika noč dala samo moči, da voljno prenašamo bridkosti življenja.

Velika noč je tudi vsem, ki nas današnji čas ponižuje in žali, priča, da je Kristus premagal zlo. Biti nam mora zato tudi izpodbuda da s Kristusom zlo, ki naš čas in naš svet razjeda, premagamo. V tem smislu nam bodi Kristus, ki v vstajenjski procesiji nosi bandero zmage, znamenje našega dela in truda zanaprej.

Če je Antikrist Kristusa križal in umoril v današnjih brezbožnih dneh, ne smemo biti več podobni Kristusovim učencem v Jeruzalemu, ki so se v strahu poskrili.

Vemo sicer, da bi Kristus lahko vstal brez nas, kakor je vstal brez svojih tedanjih učencev. A kakšno

spričevalo bi s tem dali sami sebi, ko bi se potuhnili in prepustili vse le „božji volji?“

Ne ostanimo samo pobožno zamaknjeni v podobo vstalega Zveličarja! Zadnji čas je, da zares gremo za njim, da z resničnim delom na vseh popriščih izvedemo Njegovo zmago nad sodobnim Antikristom.

Ne izgublajmo časa in moči v tarnanju in obupovanju, ampak postavimo vse sile za resnično veliko noč po vsem krščanskem svetu, a najprej pri nas!

Tako bodi naša velika noč — naše vstajenje!

Velikonočna

Nad zemljo blestečo smehlja se višava, v donenju slovesnem odmeva nižava. Spev sreče ubrano zvonijo zvonovi, vsi praznični v solncu so beli domovi. Zmagavec razklenil verige je smrti, za vekomaj zdaj so vragovi zatrti. Vsak, kdor je sovražnik bil Križu življenja,

sramotno ga zruši v grob slava vstajenja. Dan radosti, bratje, praznujmo veselo, saj kmalu nam drevje bo belo cvetelo. Vse stvarstvo v življenje se novo prebujajo,

pomlad započela je spet. Aleluja.

Pavel Bobnar.

„Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to trpel in šel v svojo slavo?“

„Ostani z nama, zakaj proti večeru gre in dan se je že nagnil.“

„Gospod je res vstal“ (Lk 24).

Kristusov velikonočni pozdrav

Jaz sem luč sveta. Kdor hodi za menoj, ne hodi v temi, marveč ima luč življenja.

Bog je luč. Če hodimo v luči, kakor je On v luči, smo združeni z Njim.

Luč se je zasvetila v temi. Staro je minilo, jaz vse prenavljam.

Bog, ki je nekoč dejal: Bodite luč! — je dal tudi vašim srcem, da je v njih zasijal svetel dan.

Nekoč ste bili tema, zdaj pa ste luč v Gospodu. Hodite kot otroci luči! Sad luči se kaže v sami dobroti, pravičnosti in resnici.

Prebudi se, ki spiš, vstanite, umrli, razsvetlil vas bom!

Odložite dela teme in oblecite orožje svetlobe, otroci dneva! Niste lastnina noči ne teme.

Luč sveta ste. Naj se tedaj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in hvalijo Očeta, ki je v nebesih!

IZ DAVNIH SLOVENSKEH ZAKLADOV

Ta stara velikonočna pesem

Jezus ta je od smrti vstal od svoje bridke martre, nam se je veseliti, nam hoče h troštu priti.

Da bi ne bil od smrti vstal, vesolni svet bi konec vzel. Ob tu se veselimo inu Boga hvalimo.

Bog je toku milostiv bil, svojga Sina mej nas pustil. Od Marije je rojen bil, vesolni svet obveselil.

Je jel Jude učiti, se Bogu prou služiti. To so mu za zlo vzeli, na križ so ga razpeli.

Na križu je to smrt podjel, Jožef je njega doli snel, Marija prejela, te rane kušovala.

Jezus ta je bil pokopan, en velik kamen na grob djan; On je ta pekel gori djal, vso hudičevo moč razdjal.

Na tretji dan od smrti vstal, tem ženam se je prikazal, ker so njega iskale, da bi ga bilé žavbale.

Angelj ta je h tem ženam djal, Jezus je že od smrti vstal, to vi tem jogrom pravite inu Petru oznanite.

Marija Magdalena, ta je ta prva bilá, ker je Jezusa videla, Stvarnika nebeškega.

Sveti Tomaž je nejeveren bil, ta je komaj tegá dobil, da je videl prav Jezusa, tega živega Kristusa.

Jezus Tomaža je svaril, da je on tako kasan bil, da ni bil poprej veroval, da je on od smrti vstal.

Tedaj je Tomaž zdaj spoznal, inu iz vere tako djal: O Gospod moj inu Bog moj, daj mi, da jaz bom vselej tvoj.

Ob tu je Jezus gori vstal inu je ta pekel razdjal, hudiča, greh, smrt je podrl, nebeška vrata nam odprl.

Ob tu mi vsi kršeniki, ubozi, veliki grešniki, hvalimo Gospoda Boga, sinu Marije, Jezusa.

Bodi Tebi, o Gospod Bog, Oče, Sin in Sveti Duh, čast in hvala dana, tega odrešenja. Aleluja, aleluja, aleluja.

(„Ta celi katekizem“ Primoža Trubarja iz l. 1584.)

Vesele velikonočne praznike vsem čitateljem in prijateljem „Gorenjca“ želi

Uredništvo in uprava.

Velikonočne misli

Že tretje leto preživlja gospodarstvo krizo, v kateri zastaja vsa podjetnost in napredek. Dan na dan se množi število žrtev in še ni videti konca. Poskušamo na razne načine val krize zaježiti ali vsaj deloma omejiti, vendar vsi poskusi, vse prizadevanje ne rodi željenega uspeha. Krivda leži v glavnem v tem, ker je ljudstvo danes le že preveč zastrupljeno s pesimizmom, manjka torej zdravega optimizma, ki je predpogoj za odpravo krize.

Vsako leto o veliki noči se prebuja narava k novemu življenju, k novemu ustvarjanju. Velika noč je torej simbol optimizma. Kmet gre kljub slabim skušnjam preteklega leta z novimi upi na delo in delal bo celo poletje in to z nezmanjšano silo, da dobi na jesen iz zemlje darove, plačilo svojega znoja. Simbol zdravega optimizma nam je narava o velikonočnem času, zgled kmet, ki ob tem času kljub temu, da se njegov trud ne izplača več, ne popusti, ampak dela z novimi upi.

Gospodarska kriza sama po sebi še ni največje zlo; popolno zlo postane šele tedaj, kadar prične ljudstvo obupavati, postajati malodušno, zgublja voljo do dela in ustvarjanja. To malodušje ima za posledico manjšo odpornost proti krizi in s tem se ustvarjajo najugodnejša tla za pesimistično razpoloženje.

Optimizem je torej pogoj napredka in ustvarjajočega dela. Posebno potreben pa je optimizem danes, v času najtežje gospodarske stiske. Ako bi se kmet vdal pesizmu, bi ostalo polje neobdelano, kar bi imelo za posledico ustavitev vsega gospodarskega življenja, ker bi obstali vsi obrati, ki so življenjsko popolnoma odvisni od kmetovega razpoloženja.

Kako pa je danes z optimizmom v našem gospodarskem življenju? Med našimi gospodarji je bilo sicer vedno dovolj optimizma: torej dovolj ustvarjajoče sile. Praksa pa kaže, da danes optimizem tudi v gospodarskih vrstah popušča in se vedno bolj uveljavlja pesimistično razpoloženje. Ukoreninjen je splošno mnenje, da je vse delo, ves odpor proti krizi itak zaman.

Povod temu pesimističnemu razpoloženju v gospodarskih vrstah so prav gotovo naše neurejene kreditne razmere — pomanjkanje denarja. Kakor je pri človeku kri vir življenja, to je v gospodarstvu denar, brez katerega je izključen vsak napredek in vsako delo. Že tretje leto se bliža koncu, odkar so denarni zavodi ustavili izplačila, ustavili vsako podeljevanje kreditov. S tem je bila zadana gospodarstvu smrtna rana, ker mu je bil odvzet denar, brez katerega gospodarstvo ne more napredovati. Gospodarstvo rabi danes radikalnih zdravil, rabi denar, to je življenjsko silo, ako ga hočemo spraviti zopet k optimističnemu razpoloženju. Z novimi bremenami, novimi zahtevami, ki se danes nalagajo gospodarskim podjetjem in ustanovam, ne bomo krize rešili, nasprotno dajemo s tem povod k še večjemu pesimističnemu razpoloženju in s tem samo povečujemo gospodarsko krizo.

Potrebe našega gospodarstva so znane. O tem so že veliko pisali, razpravljali na sejah, shodih in skupščinah. Ostalo pa je vse le pri besedi in dejanju ne vidimo. Jasno je, da je nemogoče vsak napredek, nemogoče odpraviti pesimizem, odpraviti krizo, dokler se ne bode upoštevale gospodarske težnje in zahteve.

Drugo zlo, da se ljudstvo vda pesizmu, je brezposelnost. Imamo tisoče brezposelnih, ki zaman čakajo že leta na službe. Imamo pa spet tisoče dvojno, trojno zaslužkarjev in nebroj inozemskih nepotrebnih nastavlencev, ki zasedajo mesta našim brezposelnim ljudem. Na eni strani torej izobilje, na drugi strani gladna, siromašna brezposelna masa, ki zastoni išče in zahteva pomoči, katero bi jim bili po vsej pravici dolžni tudi dati. Zadevno se je sicer že precej pisalo in razpravljalo, zadnji čas celo v skupščini, vendar obstoji upravičena bojazen, da bo ostalo, kakor običajno, samo pri besedah. Brezposelni so največja propaganda za širjenje pesimizma.

Tretje zlo, vdajanje gospodarstva pesizmu, je naša nestabilna zakonodaja, katero sicer diktirajo nenormalne razmere, vendar daje povod pesimističnemu razpoloženju. Podjetnik napravi premišljen načrt, kako bi kljuboval da-

našnji krizi, kako bi zaposlil več delavniških moči. Preko noči pa pride odredba, pridejo bremena, ki napravijo črto preko vsega njegovega načrta. S tem postane gospodarska podjetnost nesigurna, ker zgubi pravilno orientacijo, kar zmanjšuje odporno silo proti krizi.

Današnja krizo povečujemo sami z našim zgrešenim postopanjem, ki daje ljudstvu povod, da se vda pesizmu. Dokler ne bomo znali vcepiti ljudstvu zdravega optimizma, tudi ne moremo govoriti o kakšnem koncu krize. Ta optimizem pa bomo vcepili ljudstvu šele tedaj, kadar bomo dejansko delali in rešili naše neurejene kreditne prilike, odpravili brezposelnost, izdajali take uredbe in zakone, v katerih bodo v polni meri upoštewane zahteve gospodarstva. Šele kadar bomo krenili po tej poti dela, bo tudi pri nas zavladal velikonočni optimizem dela, ki tudi nam gotovo prinese boljše bodočnost.

Zmago Kožman.

Zbližanje narodov

Ko so prve iznajdbe preteklega stoletja presenetile svet, se je takoj oglasilo dosti prerokov in oboževalcev mrtve stvari, ki so prerokovali človeštvu „zlati dobo“, brez posebnih križev in težav, ker so vse znanosti tako napredovale, da bo človeku treba samo migniti, zasukati ta ali oni gumb, pa mu bo ustrezelo. Zlasti v mednarodnem življenju so obetali — in še obetajo — najlepše čase, dobo miru in cvetočega blagostanja, stoletja složnega medsebojnega sodelovanja, ker da so iznajdbe — železnica, aeroplan, zlasti pa radio — narode tako zbližale, da bi bilo blazno misliti na kaj drugega, kakor na mirno sožitje. Prava nebesa — brez Boga!

In res so prvi zunanji znaki človeškega napredka obetali mnogo dobrega; veselje nad prvo železnico, ki se je ropotaje plazila z londonskega kolodvora, je bilo upravičeno, prav tako veselje nad prvim letalcem, ki je preletel morisko ožino med Francijo in Anglijo. Zbližanje narodov je na pohodu! Saj so v nekaj desetletjih padle razdalje v nič in narodi, ki so prej komaj vedeli drug za drugega, si danes segajo v roke ka-

kor dva sosedu. Radio je te sanje prikladal skoraj v bdeče stanje, saj po njem posluša Evropa na lastna ušesa težnje nevidene Amerike, Azija se pogovarja z Afriko, Anglija kramlja s samotno Avstralijo sredi velikega oceana. Ves svet je postal ena sama vas, kjer vsi vse poznajo, vsi vse vidijo, kjer je iz enega kraja zemlje do drugega daleč kakor od sosedu do sosedu. „Svoboda, enakost, bratstvo“ in druga taka gesla so slavila svoje zmagovalstvo. Nenadoma je postalo jasno, da tistega sitnega, vsiljivega krščanstva s poniževalnim naukom o ljubezni, usmiljenju, premagovanju ni več treba! Človek je ponosno dvignil glavo in se junaško butil na prsa — kakor paglavec, ki zmeče ptičje gnezdo — češ: „Boga smo odstavili!“ Na tem svetu ga ni več treba ne v hiši ne v parlamentu, ne na polju ne v tovarni, ne v razmerju do sosedu ne v razmerju do sosednjega naroda. Vse gre lepo brez njega, domača in zunanja politika! Zunanji izraz tega nadutega pojmovanja je bila ustanovitev Zveze narodov, poleg Cerkve največje organizacije, ki naj v duhu svobode, enakosti in bratstva krmari usodo človeštva na tej strani sveta, da bo vladala večna ljubezen med narodi in mir brez konca itd. — o kateri pa pravi „Osservatore Romano“ (Rimski opazovalec), da je bila ustanovljena — brez Boga. Ker pa so bili vsi zunanji pogoji za zasebno in javno blagostanje podani, jih ni bilo malo, ki jih je val aprosččnosti potegnil za seboj in so verjeli, da je nastopil čas svetovnega reda — brez večnega Reditelja, čas svetovnega miru — brez Kneza miru.

Toda to so bile sanje. Svet se je prebudil in je imel kaj videti. Iznajdbe, ki naj bi narode zbližale v ljubezni, so jih zbližale, da se vsak čas lahko spopadejo — ker so šle svojo pot brez duha, ki edini oživlja. Iz skromne železnice, ki jo je Stephenson s tako požrtvovalnostjo gradil, da bi prevažala mirne ljudi iz kraja v kraj in živež iz krajev, kjer ga je v izobilju, v kraje, kjer ga primanjkuje, so nastali oklopni vlaki, ki po železnih tirih vozijo smrt „bratskemu narodu“; poleg neštetihih strojev, ki naj olajšajo človeško trpljenje, so se razvili stroji, ki pod milim Bogom niso za drugo rabo, kakor za po-

Z. V.

Sv. birma

„Ko je prišel binkoštni dan, so bili vsi skupaj na istem kraju. In nastal je nagloma z neba šum, kakor prihajajočega silnega vetra, in je napolnil vso hišo, kjer so sedeli. Prikazali so se jim jeziki kakor plameni in se porazdelili ter ostali nad slehernim po eden. In napolnjeni so bili vsi s Svetim Duhom in so začeli govoriti v drugih jezikih, kakor jim je dejal Duh izgovarjati.“ (Apd. 2, 1—5.)

V trenutku binkoštnega jutra je bilo narejeno, česar ni dosegel Jezus z večletnim učenjem in delovanjem in do česar se apostoli niso mogli dokopati po večletni vzgoji in česar sploh pričakovali niso nikdar. Binkoštno jutro je prenovilo apostole Gospodove, vlilo jim je novega življenja polnega poguma, vere in sigurnosti, dalo jim je novo mišljenje in delovanje polno moči, ki je seglo do zemeljskih meja. Prej slabotni ribiči, sedaj pridigarji narodov, prej strahopetni bojazljivci, sedaj slavni mučenci, prej slabotni ljudje, sedaj močno orodje v rokah Vsemogočnega.

Prvi sad delovanja Sv. Duha in prenovitve sveta se je pokazal še istu uro: „In pridružilo se je tisti dan okoli tri tisoč duš“ (Apd. 2, 41).

Kaj je torej skrivnost binkoštnega jutra? Najboljšega in najdragocenejšega,

moči in vztrajnosti, širokosti in globine mišljenja ter sigurnosti hotenja si človek ne more sam ustvariti, tega mu tudi nobeden drug človek ne more z močjo svojih besedi zgraditi, to mu mora biti podarjeno iz nevidnih višin; nesreče in dnevi trpljenja ne ustvarijo tega v človeku, to mora pasti kot ognjena iskra v dušo, da jo vžge in vso prevzame. **Duh mora biti dan.** Sv. Duh, Duh darežljive božje ljubezni, mora biti poslan, ker ni ne narejen ne ustvarjen, ne rojen, ampak izhajajoč od Očeta in Sina. Duh moči, modrosti, umnosti in vednosti ni nekaj vsakdanjega, kar bi se dalo kupiti ali zamenjati, kar bi se dalo ukleniti v učene knjige ali govore, kar bi se dalo razbrati iz knjig ali priučiti od učenjakov. Duh božji, ki je Duh moči, vednosti, pobožnosti in strahu božjega, je bil dan izvoljencem Gospodovim in po teh se je razlil po vsem svetu kot pih prijetnega vetra.

„Ko so slišali apostoli v Jeruzalemu, da je Samarija sprejela božjo besedo, so poslali k njim Petra in Janeza. Ta dva sta šla in zanje molila, da bi prejeli Svetega Duha; zakaj ni bil še prišel na nobenega izmed njih, le krščeni so bili v imenu Gospoda Jezusa. Tedaj sta polagala nanje roke, in prejeli so Svetega Duha.“ (Apd. 8, 14—17).

Ko je prišel apostol Pavel v Efez,

je tudi tam oznanjal vero v Jezusa — Krizanega. — „Ko so to slišali, so se dali krstiti v imenu Gospoda Jezusa. In ko je Pavel položil nanje roke, je prišel nanje Sveti Duh in so govorili jezike in prerokovali. Bilo pa je vseh mož kakih dvanajst.“ (Apd. 19, 5—7).

Kar pa so delali apostoli, delajo za njimi njihovi nasledniki. Na krščene polagajo roke, jih birmujejo, da jim s tem podelijo posebno pomoč sv. Duha, da morejo v krščanski veri vztrajati do konca.

Kaj pa je sv. birma? Sv. birma je zakrament, ki nas z milostjo Svetega Duha utrjuje v sv. veri, nam odgovori katekizem. Kristus hoče ostati z nami vse dni do konca, v vseh trenutkih našega življenja nas hoče s svojimi milostmi podpirati. Postavil je sv. zakramente, katerih vsak deli za posebne prilike človeškega življenja posebne milosti. Kristus hoče, da bi bili vse svoje življenje žive in uspevajoče mladice na vinski trti, ki je On sam. Ko dorastemo, pač potrebujemo posebno milost, da rasto s telesom tudi čednosti in da dosežemo s telesno čistostjo tudi moško odločnost, s katero se moremo vztrajno boriti proti sovražnikom zveličanja, kot se spodobi za vojake Kristusove. Mi potrebujemo posebno pomoč, da se ne ustrašimo javno izpovedati svoje vere pred vsakomur. Kakor nežna rastlina, vsajena v najboljšo zemljo, ne bo uspe-

vala brez posebne nege, gnojenja in zalivanja, tako se tudi človek, po sv. krstu vsajen v vinograd Gospodov in vcepljen na trto, ki je Kristus, ne bo mogel brez posebne pomoči Sv. Duha razviti v močno mladiko. Milost Sv. Duha pa, ki jo dobimo v zakramentu sv. birme, nam daje moč, da rastemo v čednostih in se ne ustrašimo nobene napada. Ta moč nas krepi, da se razrastemo v mogočne mladice in dosežemo polnost krepkega življenja.

Po birmi postanemo polnoletni državljani Kristusovega kraljestva, dobimo pravico in moč in prevzamemo tudi dolžnost sodelovanja s Cerkvijo. Birma krščene člane še tesneje in krepkeje veže s Kristusom in jih še bolj upodablja kot učitelju resnice in vodniku v boju za sveto vero.

Neizbrisno zakramentalno znamenje pa vtisne duši nekaj pečat te zveze s Kristusom. To znamenje nam daje trajno neizbrisno pravico do milosti in božjo ljubezen tako veže na nas, da nam je Bog vedno pripravljen vrniti milost, ako smo jo zapravili. **Z druge strani pa neizbrisno znamenje obvezuje tudi nas in zahteva, da varujemo in hranimo milost in ostanemo živi udje Kristusovi;** ako pa posvečujočo milost izgubimo, oropamo ta pečat sijaja, izgubimo sijajni biser milosti in ohranimo samo še izsušene žile. (Dalje prihodnjič).

bijanje ljudi; iz aeroplanov za hitro prevažanje potnikov, zdravnikov, reševalcev, so zrasle leteče pošasti, ki naj v nekaj urah prisilijo bratski narod, da bo dal mir; in radio, najnovejše in morda najuspešnejše sredstvo za zblizanje narodov, je postal najpripravnejše sredstvo, s katerim narodi drug drugega izživajo, drug drugega žalijo, si surovo segajo v besedo, s katerim en narod moti besedo drugega, če pa se vse to ne da izvesti v duhu „lojalnega razmerja“, ki mora vladati med nami in bratskim narodom, se pa vsaj skušajo drug drugega prevpiti.

Vse se je izmaličilo in temelji, na katere so „voditelji“ svetovne zgodovine gradili visoko stavbo mednarodnega življenja, so začeli trepetati, ker duha ni bilo v njih, če pa je bil, je bil to duh sovraštva in ne duh ljubezni. Mesto obetanih sadov poganskega napredka se je narodov polastilo hladno nezaupanje in ker jih zunanje razmere silijo v čimdalje tesnejšo bližino, se zblizujejo — z nožem v zobeh.

Preuredba tiskarne Tisk. društva v Kranju

Z novim letom je vodstvo tiskarne Tiskovnega društva r. z. z. o. z. v Kranju popolnoma preuredilo svoje tiskarsko podjetje in spremenilo tehnično vodstvo tiskarne. Uvedlo je nov sistem pri svojem delu: odločilo se je za manjši odstotek zaslužka pri vsakem naročilu, zato pa doseglo večji promet. Zaradi nizkih cen ji bo na Gorenjskem mogla konkurirati le malokatera tiskarna.

Preuredila je oddelek za izdelavo raznovrstnih lepakov, reklamnih tiskovin, letakov in prospektov, ki se bodo izdelovali v raznih formatih in po lastnih ali danih načrtih v eno- in večbarvnem tisku po najnižjih cenah.

Tehnično vodstvo tiskarne je prevzel dolgoletni grafični strokovnjak g. France Uhernik, ki si je v inozemstvu pridobil obširno znanje in prakso v tiskarski stroki.

Priznati moramo, da nam je tiskarna pri izdaji našega lista mnogo pomagala z nizko ceno, ki nam jo je postavila. Že zato jo vsem interesentom najtopleje priporočamo.

Obred svete birme

V prvih časih krščanstva so birmovali samo apostoli in sicer tako, da so molili in polagali roke na krščence. Tudi danes birmujejo samo nasledniki apostolov, škofje, in kakor oni, prosijo, da bi Sveti Duh prišel nad birmance, in polagajo vsakemu roko na glavo. To je glavno. Sveta Cerkev pa je pozneje natančno določila ves obred in dodala nekatere molitve, tako da se sedaj sveta birma izvrši takole:

Škof pristopi k oltarju v belih oblačilih, z mitro in pastirsko palico. Izpred oltarja stoje moli nad birmanci, ki kleče v cerkvi, da bi jim Sveti Duh podelil svoje darove.

Nato pri vsakem birmancu pozve za ime (pri sv. birmi namreč dobi vsak novo ime, navadno krstno ime otrovo), mu položi desnico na glavo in ga na čelu prekriža s sveto krizmo — sveta krizma je oljčno olje, ki mu je primešan balzam; posveti jo škof na veliki četrtek — z besedami: „Zaznamujem te z znamenjem križa in te potrdim s krizmo zveličanja v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.“ Med tem drži boter desno roko birmancu na desni rami.

Po maziljenju škof udari vsakega birmanca rahlo po licu in ga pozdravi: „Mir s teboj!“ Udarec naj ga opomni, naj se nikar ne sramuje, očitno pokazati vero v križanega Jezusa, za kate-

Vsem društvom na Gorenjskem!

Z izhajanjem našega lista, ki v več tisoč izvodih vsak teden obišče vse gorenjske kraje, so dobila vsa društva na Gorenjskem dragocen objavljeni organ. V vsaki številki jim bomo odstopili brezplačno nekaj prostora za objavljane njihovih društvenih novic in obvestil. Vsi dopisi naj se pošiljajo najkasneje do srede ob 12. na uredništvo našega lista.

Poročilo o delovanju katoliške akcije. V mesecu marcu je bilo dvoje predavanj. Dne 8. III. je predavala gospa dr. Bezičeva. V svojem predavanju nam je ga. predavateljica podala nekaj misli o vzrokih zmed po današnjih družinah in o upravičenosti priznanja družine kot take. V četrtek, 22. III. je predaval dr. Miha Krek iz Ljubljane „O katoliškem pojmovanju narodnosti“. Povedal je, kako je katoliško pojmovanje narodnosti družboslovno pravilno in vseuvršujoče, kako je z ozirom na človeško osebnost edino in trajno merilo ter trajna bramba človeških pravic, ki so v naravi dane in zapopadene. Ker katoliške vere ne uvrščamo istovetno poleg drugih duševnih potreb, je za nas katoliško oko, skozi katero gledamo tudi na narodnostno vprašanje. Za obe predavanji je bilo zanimanje zelo veliko in je bila dvorana Ljudskega doma obakrat napolnjena.

V počastitev spomina pok. dr. Ernesta Kobeta, starešine, sres. sodišča v Ljubljani, so njegovi prijatelji po dr. Igo Šilarju, advokatu v Kranju prispevali sledeče zneske: (v Din) gg.: Ga. Savnik Slavica 250, Dr. Šilar Igo 100, dr. Stanko Sajovic 50, dr. Stanko de Gleria 50, Pavel Mayr 50, Franc Holzhacker 50, ga. Zupančičeva Franca 50, Černoč, sodnik v Trzinu 30, Lieber Franc 30, Franc Gorjanc 30, po 20 Din Šumi Franc, Makso Fock, Savnik Ivan, dr. Megušar Anton, dr. Šemrov, Rant Janko, Hlebš Rudolf, Mohor Ciril, Jeglič Rudolf, Svetlič Janko, notar v Trzinu, Majdič Demeter, Andrašič Ignac, Gregor Jurij, po 10 Din Prof. Watzl, Slave Jožef, Majdič A., Kosmač I., Bedenk Vinko, gđc. Jerman Marica, Kobal Peter, Mirko Cof, Nečemar Ferdinand, Slave Ivan. Skupni znesek zbranih darov 1070.— Din se bo razdelil na polovico med Dijaško kuhinjo v Kranju in sirotišnico Vincencijeve družbe v Kranju. Vsem darovalcem iskrena hvala!

rega mora biti pripravljen sprejeti tudi zasmehovanje in trpljenje.

Takoj nato, preden se krizma zbrše, preveže boter otrokovo čelo z belim trakom. Ko pride birmanec do zakristije, se najprej trak odveže in eden duhovnikov čelo skrbno obriše.

Ko so vsi maziljeni, si škof s krušno sredico otare in umije roke; med tem poje zbor odlomek iz 67. psalma. Ob koncu se škof obrne k oltarju, sklene roke in moli zadnjo prošnjo k Svetemu Duhu. Med tem vsi kleče, dokler jih škof slovesno ne blagoslovi. Po blagoslovu birmanci s škofom skupaj glasno molijo Verujem, Očenaš in Zdrava Marija.

Birmovanje v kranjski dekaniji

1. Cerklje v nedeljo, 15. aprila; 2. Št. Urška gora v ponedeljek, 16. aprila; 3. Zapoge v torek, 17. aprila; 4. Smlednik v sredo, 18. aprila; 5. Mavčiče v četrtek, 19. aprila; 6. Trboje v petek, 20. aprila; 7. Velesovo v soboto, 21. aprila; 8. Šenčur v nedeljo, 22. aprila; 9. Naklo v ponedeljek, 23. aprila; 10. Podbrezje v torek, 24. aprila; 11. Duplje v sredo, 25. aprila; 12. Križe v četrtek, 26. aprila; 13. Lom v petek, 27. aprila; 14. Trzin v nedeljo, 29. aprila; 15. Gorice v ponedeljek, 30. aprila; 16. Trstenik v torek, 1. maja; 17. Predvor v sredo, 2. maja; 18. Jezersko v četrtek,

TEDENSKE NOVICE

Opozorilo trgovcem

Trgovce opozarjamo, da s 1. aprilom stopi v veljavo poletni čas odpiranja in zapiranja trgovskih lokalo in obratovalnic, po katerem smejo biti trgovine z mešanim, špecerijskim, delikatesnim in branjevskim blagom odprte od 7—12 ure in od 14—19 ure. Trgovine s papirjem in knjigarne pa od pol 8— $\frac{1}{2}$ 13 in od $\frac{1}{2}$ 14—19 ure, vse ostale obratovalnice in trgovine pa od $\frac{1}{2}$ 8 do 12 in od 14 do $\frac{1}{2}$ 19 ure.

K R A N J

Skupina Jugoslov. strok. zveze v Kranju, je na cvetno nedeljo v Delavskem domu razdelila 700 dinarjev med brezposelne člane in tudi nečlane! — S tem je pokazala plemenit čut do potrebnih in res pravi krščanski socializem! To je že velik napredek za tako mlado, takorekoč šele na novo oživelo strokovno organizacijo v Kranju. — Ta denar je bil čisti dobiček od treh predstav igre „Dva bregova“. Zato smo dolžni še največ hvale prosvetnemu odseku in igravcem za njihovo požrtvovalnost in skromnost, da so pri tako veliki reziži teh predstav zmogli do vsoto. — V imenu vseh obdarovanih, 11 po številu, se najpristneje zahvaljujem naši strok. skupini v Kranju. Prestor.

V soboto, dne 7. aprila zvečer in na belo nedeljo popoldne pa priredi ta skupina v Ljudskem domu duhovito zbadljivo igro: „Vojna slava in njeni mešetarji“, na kar že danes opozarjamo vse obiskovalce Ljudskega doma in prijatelje mlade igralske družine.

Zborovanje obrtnikov. V nedeljo, dne 25. marca t. l. se je vršila 23. redna skupščina Skupnega udruženja obrtnikov v Kranju ob navzočnosti 64 članov, kar predstavlja 20% udeležbo. — Ko je podal predsednik nadzorstvenega odbora svoje poročilo o izvršeni reviziji celotnega poslovanja uprave, je bila soglasno izglasovana razrešnica upravi. — Razprava o proračuna za leto 1934 pa je vsled predloga za znižanje izdatkov za tajništvo šele razgibala duhove zborovalcev. Ker pa je postala debata le preveč osebna, za katero pa ni bilo stvarnih razlogov, je posegel vmes zastopnik vlade, nakar je bil sprejet protipredlog za povišanje postavke tajništva

in sicer za eno dvanajstinko. Proračun je bil z malimi izpremembami sprejet tak, kakor ga je predložila uprava.

Akademija s plesom. Te dni je podmladek Jadranske straže na drž. tekstilni šoli razposlal vsem merodajnim činiteljem sledeča vabila:

„Podmladek Jadranske straže na drž. tekstilni šoli v Kranju priredi dne 7. aprila 1934 v prostorih Narodnega doma svojo prvo akademijo s plesom. Poznavajoč Vašo naklonjenost do vsakega poleta nacionalne mladine, obračamo se na Vas z iskreno prošnjo, da opozorite Vaše podrejene, Vaše znance in prijatelje, in jih povabite na to našo prvo prireditve. Računajoč na to Vašo sopomoč pri delu, upamo, da bomo dosegli naš cilj, da naš prvi nastop postane tudi prvi večji zbor prijateljev ideje Jadranske straže v Kranju. — Istočasno pa se Vam za to uslugo najlepše zahvaljujemo, enako za Vašo dosedanjo naklonjenost, katero si bomo vedno skušali nezmanjšano obraniti.“ Slede podpisi.

Vsako gibanje in napredek Jadranske straže in njenih podmladkov nas izredno veseli! Upamo, da bo tudi ta akademija s plesom izpadla, kakor morajo izpasti prireditve vseh rodoljubnih organizacij, saj se vrši pod pokroviteljstvom bivšega predsednika kraj. odbora JS in sedanega župana Cirila Pirca in sedanega predsednika kraj. odbora JS Ivana Košnika in ravnatelja „Jugočeške“ Maksa Horwitza in častnega damskega komiteja.

Grajati pa moramo nerganje nekaterih staršev, ki nekam postrani gledajo take prireditve, „sedaj proti koncu leta, ko bi se moral fant ravno najbolj učiti.“ Naj se taki filistri zavedajo, da je prireditve nacionalna in da mora biti naloga vsake šole, da vzgaja dobre nacionaliste, ne pa puste intiligente in dolgočasne kanliste. Prav tako malo razumevanja za „vsak polet nacionalne mladine“ so pokazale nekatere dame, ki niso marale sprejeti pokroviteljstva z ostalimi članicami damskega komiteja. Žalostno, pa resnično! — Pri plesu svira haway jazz! — Vabila so sicer zelo okusna in elegantna, vendar pa v imenu slovenskega pravopisa prosimo vse prizadete, da jih drugič dajo tiskati v tiskarno, ki ima tudi velike črke!

3. maja; 19. Kokra v petek, 4. maja; 20. Predoslje v soboto, 5. maja; 21. Šmartin v nedeljo, 6. maja; 22. Besnica v nedeljo, 21. oktobra; 23. Kovor na jesen, dan se bo še določil; Kranj v nedeljo 16. septembra; 25. Sv. Jošt, dan se bo še določil.

Botrom I

Lepa navada je, da botri svojim birmancem kaj kupijo oziroma darujejo za spomin. To obdarovanje ima lep cerkveni pomen, ker označujejo darovi botra darove sv. Duha, ki jih birmanec prejme pri tem zakramentu. Darovi botrov naj torej odgovarjajo temu pomenu. Navada je, da boter kupi birmancu za sv. birmo mašno knjižico. Ob priliki birmo se po raznih štantih in trgovinah prodajajo raznovrstne mašne knjižice. Mnogi botri gledajo le na to, da je mašna knjižica prav majhna in lepo vezana. Posebno ženske rade kupujejo mašne knjižice, ki so bolj za igrabo ali za to, da se kažejo v roki kot nekaj posebnega, kar se pa tiče vsebine, so pa silno revne. Vsem botrcam in botrom priporočamo, da kupijo birmancem le te mašne knjižice: „Pri Jezusu“ ali pa „Večno življenje“, ki sta pač najboljše slovenska molitvenika.

Veliko romanje na Trsat, združeno z brezplačnim izletom z ladjo po morju na otok Krk, bo tudi letos o Binkošti. Kdor se namerava tega romanja udeležiti, naj se takoj prijavi, ker se prijave zaključijo že 8. aprila. Za podaljšanje prijavnega roka je sicer zaproseno, vendar ni nič gotovega, da bo odobreno — Podrobna pojasnila v romarskem listu „Preporod“ dobi vsakdo brezplačno, če sporoči svoj naslov po dopisnici na naslov: „Sveta vojska“, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 17.

Danes ali jutri vam pride prav tole obvestilo: Kdor išče vajenca za trgovino ali obrt, kdor bi sprejel iz usmiljenja kakega siromašnega otroka v začasno oskrbo ali za svojega, kdor išče pastirja ali pestunjo, ali nudi kakršnokoli nameščenje za moške ali ženske, za daljšo ali krajšo dobo, kakor tudi vsakdo, ki si v svoji težavi sam ne more ali ne zna pomagati in vsakdo, ki je pripravljen ob prostem času delovati za „božji lon“ (po navodilih društva) bodisi v mestu ali na deželi, v korist trpečega bližnjega, naj sporoči po dopisnici svoj naslov na: Dobrodelno društvo „Varstvo“ v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 17.

Vesele velikonočne praznike želi vsem gostom

Ignacij Kokalj
gostilna pri Matičku

Koliko bo veljalo novo kopališče, ki ga namerava graditi Mestna občina v Kranju!

Kakor znano je kranjska mestna občina sklenila najeti 700.000 dinarjev posojila za zgradbo novega javnega kopališča in je »Slovenski narod« že poročal, da je to posojilo oblastveno že dovoljeno. Sedaj smo se informirali na merodajnem mestu in zvedeli, da ne odgovarja to poročilo resnici, kajti finančno ministerstvo do danes posojila mestni občini še ni dovolilo, vključno temu, da mestna občina že na kupljenem svetu zaposluje dnevno od 8 do 15 delavcev. Pred nekaj dnevi se je vršil na nameravanem kopališču nek ogled, kateremu se je pritegnil sosed g. Jeglič R. Pri tej priliki je naprosil župan g. Ciril Pirc g. Jegliča, naj vendar preneha s svojimi pritožbami proti občinskemu zastopu in naj ne naseda več »temu nesrečnemu Sabothiju«. Kakor smo čuli, prošnja g. Cirila Pirca ni bila uslišana, kar dokazuje dejstvo, da se je poleg njega sedaj kar še 10 drugih večjih davkoplačevalcev pritožilo proti občinskemu proračunu, osobito pa proti oddaji javnih del brez vsakega razpisa, kakor se je to zgodilo pri oddaji načrtov za kopališče. — Pri tem ogledu pa je g. Ciril Pirc za davkoplačevalce povedal zanimivo novico, da novo kopališče ne bo stalo kakor drugi mislijo samo Din 700.000—, ampak najmanj 2 krat toliko ali pa še več. Tako imajo kranjski davkoplačevalci upanje, da bodo imeli prihodnje leto v proračunu novo posojilo, s čemur bo temeljito odpravljena »sramota«, o kateri se je pri volilni kampanji govorilo, namreč »sramota« za mesto Kranj, da nima dolga.

• Stražišče •

Gostovanje Narodnega gledališča. Dne 15. aprila, to je drugo nedeljo po veliki noči, pridejo v Šmartinski dom igravci Narodnega gledališča iz Ljubljane. Igrali bodo zelo veselo, pristrčno igro: »Charlijeva tetka«. Že naprej sporočamo, da se bodo dobile vstopnice v predprodaji v trgovini Katarine Šiler, in je dobro, da si vsak že pravi čas oskrbi vsopnico. Pri prvem gostovanju so bili »Ljublančani« — oziroma naše Narodno gledališče — izredno zadovoljni. Pokažite tudi ob tej priliki razumevanje za trud in stremljenje našega narod. gledališča.

Kat. akcija. Na sv. Jožefa dan je priredila Marijina družba in Kat. akcija proslavo 1900-letnice našega Odrašenja Dvorana Šmartinskega doma je sicer prostorna, vendar pa je ob takih verskih prireditvah še vedno pretesna. Želimo, da bi se take prireditve večkrat napravile, saj slovensko ljudstvo pokaže, kaj ima rado in ni potrebno nobenega pritiska, da napolni precej veliko dvorano in galerijo Šmartinskega doma. Čudno pa je, da se župnemu uradu v Šenčurju ni dovolilo, da bi na cvetno nedeljo priredili lepo igro: »Roza Jelodvorska«. To igro so ponovno igrali za nabavo harmonija na Visokem, pa v Šmartinskem domu ni bila dovoljena. Župni urad Šenčur bi moral vprašati pristojno oblast, zakaj se ne bi smela dovoljena in že večkrat uprizorjena igra pokazati v Šmartinskem domu v Šmartnem pri Kranju.

V Rim. Za velikonočne praznike odidejo v Rim z naše župnije »Navčovi« in z Bitnja »Rantovi«. Želimo jim, da si ogledajo lepoto večnega mesta in da nam bodo ob priliki povedali, kako je po svetu. Vemo, da se nas bodo spomnili pri sv. Petru.

Birma. Veliko zanimanje vlada pri nas za sv. birmo. Je razumljivo, ker bo skoro 300 otrok šlo k sv. birmi. Zelo bo olajšano, ker bo sv. birma na nedeljo, ker imamo v župniji veliko delavstva.

Igra »Dva bregova« v Šmartinskem domu, ki jo je gostovala igravska družina Skupine Jugosl. strok. zveze v Kranju, je doživela sijajen uspeh. Obilna udeležba, ki je napolnila dvorano Šmartinskega doma, je dokazala, da ljudstvo razumeva današnje socialne potrebe. Kot znano je bil čisti donos igre namenjen brezposelnim, katerega je vodstvo skupine razdelilo na cvetno nedeljo 25. marca v Delavskem domu v Kranju med brezposelne člane in nečlane. — Igravec te igre kličemo, le tako naprej po poti, ki jo vodi krščanska strokovna organizacija! Želimo, da nam čimprej zopet poda kako novo prireditev ljudstvu v izobrazbo in brezposelnim v pomoč!

• Tenetiše •

Uboj. Na cvetno nedeljo so se sešli domači fantje v gostilni. Prišel je k njim s svojim dekletom tudi 20-letni domačin Lojze Robljek. Z bratoma Markovič je prišlo do kratkega in ostrega prepira. Po prepiru je potegnil Robljek svoj nož in zabodel Vinkota v levo stran in mu prerezal eno rebro in zabodel srce, da je v kratkem izdihnil. Nato je še bratu Petru prerezal trebuh. Hitro poklican župnik je mogel Petra spovedati in maziliti nakar ga je že došli rešilni avto odpeljal v bolnico, kjer je v precej obupnem stanju. Robljek se je sam javil orožnikom. Oba zaklana fanta sta iz dobre verne družine, Robljek pa ni na dobrem glasu in je že ponovno grozil z nožem. — Pri dopoldanski službi božji je g. župnik še posebno Tenetišane vabil k molitveni uri, ki se je po papeževem namenu vršila popoldne v farni cerkvi. Redkokedaj namreč najde kak tenetiški fant ob nedeljah popoldne pot v cerkev gotovo bi vsa ta nesreča izostala, če bi svojega dušnega pastirja bolj poslušali. — Resen opomin!

• Hrastje •

Zadruga. Dne 19. t. m. sta se pri vršila dva občna zbora kmetijskega društva in živinorejske zadruge. Kmetijsko društvo deluje že 24 let. Vsakoletna bilanca, skozi vseh 23 let je izkazovala več ali manj prebitka, le za zadnje leto 1933 ne izkazuje ne preostanka, ne izgube. Občni zbor je tudi enoglasno sklenil, da se takoj nabavi sekularka za drva. Člani jo že težko pričakujejo. — Vršile so se tudi volitve novega odbora V odbor sta na novo izvoljena dva zelo delavni in zavedna člana, Kadič Janez in Aleš Stare, oba iz Hrastja.

Živinorejska zadruga obstoja šele 3 leta, pa se je že na svojem zadnjem občnem zboru sklenilo, da likvidira.

Zdravilno kaštelansko črno vino

Din 12— liter pri »PETERČKU«.

• BESNICA •

»Rožmarin«. Dne 18. marca so naši gasilci igrali dramo »Rožmarin«. Igra je privabila mnogo gledavcev, tako da je bila dvorana obakrat, popoldne in zvečer, nabito polna. Na splošno željo občinstva se igra ponovi na velikonočni ponedeljek ob 1/4 uri pop.

Občina. Sedaj pa še občinsko gospodarstvo, katero gotovo zanima posebno naše občane. Dne 19. marca je občinski odbor sklenil proračun občine za leto 1934/35, z izdatki Din 62.723— ter prav toliko dohodki in sicer: Osebnih izdatki: predsednik, tajnik, blagajnik, babica, mesoogledniki Din 14.683—. Materijalni izdatki: uprava, pis. material, kurjava, razsvetjava, najemnina, Službeni list, poštnine, vojaške zadeve itd. Din 5.497—. Osebnina in imovinska varnost: gasilski četi, požarno policijski ogledi Din 1.200—. Prosveta: šoli v Besnici Din 7.500—, pri sv. Joštu Din 3.368—, v Podblici Din 11.132—, v Ovsiašah Din 1.553—, skupaj Din 23.553—. Gradbena stroka: ceste Din 4.000—, mostovi Din 300—, skupaj Din 4.300—. Kmetijstvo: Prispevek kmetijskemu skladu, mrhovišče Din 3.020—, narodno zdravje Din 110—, Socialno skrbstvo: vzdrževanje ubožcev, razne podpore Din 6.438—. Občinsko gospodarstvo: Davki, zavarovalnina Din 72—. Nepričakovani izdatki Din 3.850—. Dohodki: Doklade Din 35.449—, trošarine Din 18.416—, občinske takse Din 1.805—, lovnina Din 6.553—, prebitek iz leta 1933 Din 1.000—, dvig hranilnih vlog Din 2.000—.

Botri! Botrice!

Ne pozabite, da je lepa fotografija največje veselje kakor tudi najlepši in najtrajnejši birmanski spomin, ki ga daste svojim birmancem.

Zato dajte fotografirati svoje birmance v foto-ateljju

Janko Kramer, Kranj, Glav. trg 183
v hiši g. Sajovica

L. N. Tolstoj:

Radi Boga

(Resnična povest)

V mestu Vladimiru je živel mlad trgovec Aksijonov. Imel je dve trgovini in hišo. Aksijonov je imel bujne, kodrate lase, lep človek, velik veseljak in pevec. V mladosti je Aksijonov mnogo pil, a kadar se je napil, se ni prepiral; ko se je pa oženil, je opustil pijačo in so ga le redko videli pri njej.

Nekoč poleti je odšel v Nižji Novgorod na sejem. Ko se je poslavljaj, mu je rekla žena:

»Ivan Dimitrijevič, ne hodi sedaj na pot, ponoči sem o tebi sanjala slabe sanje.«

Aksijonov se nasmehne in reče: »Da, ti se najbrž bojiš, da bi se napil na sejmu.«

Žena mu reče:

»Sama ne vem, česa se bojim, ampak tako slabe sanje sem imela! Videla sem te, kako prihajaš iz mesta brez kape in glava se ti je vsa povesila.«

Aksijonov se nasmeje:

»No, to pomeni dobiček. Boš videla, da bom dobro trgoval, pa ti bom prinesel dragocenih darov.«

Pa se je poslovil od družine in odšel.

Na pol pota se je sešel z nekim znanim trgovcem in šel z njim skupaj na prenočišče. Spila sta čaj in odšla k počitku vsak v svojo sobo, ki sta bili druga poleg druge. Aksijonov ni rad dolgo spal; prebudil se je o polnoči, da bi potoval v hladu, zbudil voznika in mu naročil, naj takoj zapreže. Nato je odšel v družinsko sobo, plačal račun in odšel.

Ko je prepotoval štirideset vrst, je ustavil, da bi nakrmil konje. Sam je sedel v senco poleg voznika pri gostilni, da se odpočije. Za 10 ur odide v vežo in ukaže, da mu postavijo samovar; v roke

vzame kitaro in začne brenkati. Naenkrat pridrvi trojka z zvonce, iz nje pa stopi uradnik z dvema vojakoma, stopi k Aksijonovu in ga vpraša: »Kdo si ti? Od kod si? Aksijonov mu pove, kdo in od kod je, pa pristavi: »Ali izvolite popiti z menoj malo čaja?« A uradnik ga prekine z vprašanjem: »Kje si prenočeval pretečeno noč? Sam ali s trgovcem? Ali si videl trgovca zjutraj? Zakaj si tako hitro odšel iz gostilne?« Aksijonov se začudi, čemu ga ovsem tem toliko vprašuje, pa pripoveduje vse, kakor je bilo in doda: »Pa zakaj me toliko izprašujete, saj nisem tat ali razbojnik! Jaz grem po svojem poslu in nimam pravice, da me izprašujete.«

Tedaj uradnik pozove vojake in reče: »Jaz sem načelnik in te izprašujem zato, ker je bil trgovec, s katerim si prenočeval, preteklo noč umorjen. Pokaži svoje stvari in vi ga preiščite!«

Gredo v sobo, odpro kovček in torbo in začno razvezovati in preiskovati. Kar naenkrat izvleče načelnik iz torbe nož in zakliče:

»A, čigav je ta nož?«

Aksijonov pogleda in vidi: krvav nož so potegnili iz njegove torbe, in ves poblede.

»Toda od česa je krvav?«

Aksijonov hoče govoriti, a mu obtiči beseda v grlu:

»Jaz — jaz ne vem — jaz — nož, jaz — ni moj!«

Tedaj reče načelnik:

»Zjutraj so našli trgovca umorjenega v postelji in nikdo razen tebe ni mogel tega storiti. Soba je bila od znotraj zaprta, a v sobi ni bilo razen tebe nikogar. Glej, v tvoji torbi je krvav nož, pa tudi na obrazu se ti pozna. Povej, kako si ga ubil in koliko denarja si mu vzel?«

Aksijonov se je pričel zaklinjati, da tega ni storil, da trgovca ni niti videl več, odkar sta skupaj pila čaj, da je 8000 rbljev, njegova last, nož pa da

ni njegov. Glas se mu je tresel, v obraz je ves poblede in ves je trepetal, kakor da je v resnici kriv.

Načelnik pozove vojake, jim zapove, da ga zvežejo in posade v voz. Ko so ga z zvezanimi nogami dvignili v voz, se je Aksijonov prekrizal in razjokal. Vzeli so mu vse stvari in ga poslali v bližnje mesto v ječo. Poslali so v Vladimir uradnika, da izpraša, kakšen človek je bil Aksijonov. Toda vsi trgovci in prebivalci mesta Vladimirja so potrdili, da je Aksijonov v mladosti pil in veseljačil, ali da je drugače pošten človek. Privedejo ga pred sodišče in ga obtožijo, da je ubil Rjazanskega trgovca in mu ukradel 20.000 rbljev.

Ženo je ubijala žalost za možem in ni vedela, kaj naj počne. Otroci so bili še majhni. Vzame vse in odide z njimi v mesto, kjer je bil mož v zaporu. Sprva je niso pustili k njemu, a kesneje je le nekako preprosila predstojnike, da so jo pustili k možu. Ko pa zagleda moža v jetniški obleki in v verigah med razbojniki, se zgrudi na tla in ni mogla dolgo priti k sebi. Nato razvrsti otroke okrog sebe, sede poleg njega in mu začne pripovedovati o domačih zadevah in ga povpraša za vse, kar se mu je pripetilo. On ji vse pojasni in ona ga vpraša:

»A kaj naj počnemo sedaj?«

On ji odgovori:

»Moramo prositi carja. Ni mogoče, da bi nedolžen propadel.«

Žena mu pove, da je že poslala prošnjo na carja, da pa še ni rešena. Aksijonov ne reče nič, le povesi glavo. Tedaj mu reče žena:

»Nisem zastoj takrat v sanjah videla, ali se še spominjaš, da si se ves zrušil. Glej, resnično, ti si od gorja ves zrušen. Takrat bi ne bil smel odpotovati.«

In ona ga začne s prsti gladiti po laseh in reče:

»Vanja, dragi moj, povej ženi resnico: ali si ti to res storil?«

Aksijonov ji odgovori: »Ali si me tudi ti sumničila?« Pokril si je lice z rokami in zaplaka. Nato pride vojak in ukaže, da se mora žena z otroci odstraniti. Aksijonov se zadnjič poslovil od svoje družine.

Ko je žena odšla, je Aksijonov ponovno premislil vse, o čemer sta govorila. Ko se je spomnil, da ga celo žena sumi, je rekel sam pri sebi: »Resnično, razen Boga nikdo ne more vedeti resnice, samo njega moram prositi, samo od njega morem pričakovati milosti.« In od tega časa dalje je Aksijonov prenehal pisati prošnje in se nadjati, ampak se je obračal v molitvi samo k Bogu.

Aksijonova so obsodili na šibanje in robijo.

Izšibali so ga s knuto do krvi, ko so se mu pa zacelile rane, so ga poslali z drugimi kaznjenci v Sibirijo.

V Sibiriji v robstvu je Aksijonov živel 26 let. Lasje na glavi so mu postali beli kot sneg, zrasla mu je dolga, ozka in bela brada. Zvpustila ga je njegova vesela narava. Postal je ves zgrbljen, z muko je hodil, malo je govoril, nikdar se ni smejal, a veliko je molil.

V ječi se je izučil za čevljarja in za zaslužen denar si je kupil evangelije, ki jih je čital, kadar je bilo svetlo v celici. Ob praznikih je hodil v kaznilniško kapelo, čital sv. pismo in pel v pevski sobi — imel je še vedno precej lep glas. Predstojniki so imeli radi Aksijonova zavoljo njegove umerjenosti, a tovariši kaznjenci so ga spoštovali in ga nazivali »ded« ali »božji človek«. Ako so hoteli, da kaj prosijo, so vedno poslali Aksijonova, da v njihovem imenu prosi predstojnike, in kadar je med jetniki nastal spor, so vedno prišli k njemu, da je razsodil.

Od doma ni Aksijonu nikdo nič pisal in ni vedel, ali mu še žive žena in otroci.

(Dalje prihodnjič.)

• PREDDVOR •

Shakespeareova drama „Othello“ ki se igra na velikonočni ponedeljek v Ljudskem domu, je vzbudila veliko zanimanja. Opozorjamo na točen pričetek igre, po možnosti si preskrbite vstopnice že v predprodaji. V Trzinu je bila ta igra trikrat igrana in upamo, da bo tudi pri nas dobro uspela.

Slovesnost vstajenja in procesija se vrši na vel. soboto ob 1/6 uri pop. po navadnem redu.

Celodnevno češčenje Najsvetejšega pade letos pri nas na velikonočni torek. Slovesno sv. opravilo ob 10. uri bo imel znani pisatelj monsignor dr. Jože Debevc. Pela se bo Hladnikova maša.

• NAKLO •

Požar. Preteklo sredo ob pol polnoči je nenadoma izbruhnil požar na podu pos. Janeza Poličarja v Naklem. Gasilci so bili na mestu takoj in zavarovali šolo, ki je bila v nevarnosti. Pod s krmno, drvmi in vozmi niso mogli več rešiti. Prihiti so tudi gasilci iz Kranja in Dupelja, ki pa jim ni bilo treba več stopiti v akcijo. Škoda je le delno krita z zavarovalnino. O tej nezgodi je treba resno pomisliti, kaj bi bilo z nami, če izbruhne danes ali jutri večji požar, ko nimamo nobenega večjega rezervarja za vodo. Oni vaški na dvorišču mlekarnice je res samo za reševanje poda. Zgradil se je pred leti iz denarja za lov. Zdaj, ko se denar že par let nabira (?), se bo treba takoj zganiti in si postaviti večji rezervar, da ne bomo kdaj britko presenečeni.

Občinska cesta iz Strahinja v Duplje. V sramotno slabem stanju je. Do kolena skoro gaziš po blatu, z vozom ne prideš nikamor. Navadna prst čez gramoz napravlja skazo in ne ceste. Naj se lotijo ceste oni, ki jim je kaj mar in ki so zainteresirani. Tudi skozi Strahinj! Dvomimo, da bi se našla še kje zaniknejša pot.

Junak noža je gotovi J. K. iz C. Pred kratkim je meni nič tebi nič oklal z nožem poštenega fanta iz Predoselj J. B., ki ni nikomur niti lasu skrivil, niti besedice z nil. Ko so reveža prijatelji peljali k zdravniku, so iz zasede nanje le-

tela polena in vozne ročice. Kje se taki suroveži uče kulture? Hvala Bogu, da ima zadevo v rokah že oblast, ki naj brezobzirno nastopi!

Borci na pohodu. Zganili so se fudi pri nas. Pozdravljeni! Zajezite denuncijanstvo, ki ravno pri nas tako cvetel! Dokazite, kje je pravi nacijonalizem in osramotite one, ki ga hočejo imeti v monopolu samo zato, da lahko nam vsem v zasmeh nečuvno teptajo zakone, sejejo zdražbe, sovraštvo in ogrožajo javni mir in red in onemogočajo mirno sožitje. Vi ne boste koristolovci in škodljivci naroda, marveč njegovi branilci in borci. Zato pozdravljeni!

• TURIZEM •

Tujsko prometno društvo v Kranju je imelo v torek 27. marca svoj redni občni zbor. V novi odbor so bili soglasno izvoljeni okrajni glavar dr. Fr. Ogrin, Franc Gorjanc, M. Peterlin, J. Majdič, ing. Ožbolt Gross, Franc Berjak, Fr. Sirc, Rica Mayr, Fr. Holchaher, Zmago Kožman in v smislu pravil mestni župan Ciril Pirc. Podrobnejše poročilo o delovanju in stanju društva in tujskega prometa v njegovem področju sledi v prihodnji številki.

Praktična izdaja vodnika za Gorenjsko

Kakor smo obveščeni, izide koncem aprila praktični turistični vodnik in adresar obrtnikov in trgovcev za Gorenjsko, srednjega priročnega formata 12x17 cm in sicer v večtisočni nakladi. Adresar bo vseboval tudi seznam gorenjskih mest, letovišč, zdravilišč in turističnih krajev, z navedbo naslovov obrtnikov, trgovcev in industrijskih podjetij. — Cena oglasov v vodniku in adresarju bo skrajno nizka tako, da bodo mogli v njem oglašati tudi manjši situirani sloji. — V prihodnji številki „Gorenjca“ bomo priobčili natančno poročilo, na kar vse interesente že sedaj opozarjamo.

Hotel „Stara pošta“
vsak petek sveže
MORSKE RIBE

Zborovanje trgovcev kranjskega okraja

V petek, dne 23. t. m., je zborovala na svoji 15. redni skupščini naša najmočnejša gospodarska organizacija v okraju, to je Združenje trgovcev za okraj Kranj v Kranju. Daljše poročilo o našem finančnem položaju je podal zastopnik Zbornice za TOI v Ljubljani konzulent g. Fr. Žagar. Podrobneje se je v svojem poročilu bavil z davčnim vprašanjem, ker je brezdvomno v današnji krizi najbolj pereče. Iz njegovega poročila in statističnih podatkov je razvidno, da so se davčna bremena v zadnjem letu znatno zvišala, nasprotno pa je pridobitnost padla za 30—40%. Posebno težko je z davki obremenjena Dravska banovina, ki je plačala v lanskem letu več davkov, kakor pa v letu 1930., ko je bila gospodarska konjunktura še na višku. Govornik se je podrobneje bavil z novimi davčnimi predpisi, ki predvidevajo minimaliziranje davčne pridobitne osnove, katera se določi na podlagi najemnine za stanovanje davčnega zavezanca. S to davčno spremembo bodo zopet težje prizadeti gospodarsko šibkejši sloji. Posebno je opozoril navzoče, da stopi po 20. aprilu v veljavo obvezno izdajanje računov in not, katere treba taksirati od zneska Din 20 do 100— s Din 0.50, od zneska Din 100— dalje pa z Din 1—. Računi se bodo izdajali po tem času na monopolskem blanketu. Tej obvezi so podvržene tudi naše branjeveke na trgu.

V svojem referatu je omenil veliko delo gen. tajnika Zbornice in narodnega

poslanca g. Ivan Mohoriča, katerega zasluga je, da je v finančnem odboru, ko so se razpravljale navedene sprembe, dosegel, da je bil prvotni predlog finančnega ministra uveljavljen v precej milejši obliki. G. Žagar je dal h koncu svojega poročila še potrebna navodila, kako naj se izpolnijo nove tiskovine davčnih prijav za pridobitno, katero je treba vložiti do konca tekočega leta.

Zastopnik Zveze trgovskih združenj g. Igor Kaiser je na kratko očrtal naše gospodarske razmere ter s tem v zvezi v zadnjem času izdane navedbe in zakone. Omenil je, da leži velik del krivde v tem, da se trgovstvo ni vedno upoštevalo tako, kakor bi se moralo, ker trgovstvo ni bilo organizirano in radi tega tudi ni bilo solidarno v svojih zahtevah.

Šele z uveljavljanjem novega obrtnega zakona so trgovske organizacije napredovale tako daleč, da se bode na kongresu 15. in 16. aprila v Skoplju ustanovila centralna organizacija vsega trgovstva v Jugoslaviji. Z ustanovitvijo te organizacije napoči za trgovstvo šele nova doba.

Predsednik g. Franjo Sirc je podal kratko poročilo o važnejših gospodarskih dogodkih zadnjih dni. Posebno je poudarjal kmetijsko zaščito, kakor o nameri vlade, da se izda posebna uredba, s katero naj bi se zaščitili tudi trgovci, obrtniki in industrija. Te uredbe naj bi se poslužila le drugače aktivna podjetja, katera so prišla v plačilne težkoče baš radi kmetijske zaščite. Dotaknil se je tudi velikih zaslug poslancev gg. I. Mohoriča in Krejčija, katera

Splošno gospodarsko poročilo za leto 1933

Leto 1933 je prešlo v znak gospodarskega nazadovanja. Vzrok temu je v prvi vrsti iskati v tem, ker pri nas že tretje leto vladajo neurejene kreditne in denarne razmere. Vse gospodarsko življenje je slonelo vedno na kreditih, pa bodisi na blagovnih ali denarnih. Naše neurejene kreditne razmere, ki povzročajo pomanjkanje denarja, so pahnile celokupno našo zakonodajo v zmedo, v kateri se brez podlage ustvarja nezaupanje med ljudstvom. Posledice tega razmerja so neizprosni boji za obstanek, v katerem se izčrpavajo rezerve in glavnica, t. j. temelji vsega gospodarskega napredka. V tem boju eni izgubljajo, a zopet drugi pridobivajo na račun prvih. Tako nastaja nepremostljiv prepad, ob katerem se na eni strani ustvarja kapital in blagostanje, a na drugi strani brozposelna in lačna ljudska masa. Kmet v hudi stiski prodaja živino, ki mu je drugače neobhodno potrebna pri kmetiji, trgovec prodaja blago pod ceno, samo da pride do denarja, katerega nujno rabi za kritje svojih obvez, za preživljanje sebe in svojcev.

Vsled neurejenih kreditnih razmer in teh posledic, je zašel v kritični položaj tudi državni proračun. V svrhu računskega ravnovesja so bili že leta 1932 izdani od vlade nujni ukrepi, kateri pa so se v letu 1933 razširili in poosttrili z uvedbo novih in zvišanjem starih bremen.

Početkom leta je izšel zakon o **naknadnih in izrednih kreditih** in sicer v višini 73 milijonov, ki naj se porabi v prvi vrsti za izvrševanje javnih del. V kritje teh izdatkov se je zvišala zgradarina na nove stavbe od 3—6% odnosno od 6—12%, na neposredne davke se je naložila posebna doklada in sicer do zneska Din 5.000— 1%, od 5—10.000 1½%, itd. Uvedlo se je ob-

vezno taksiranje naročilnic in sklepnih listov z Din 1— brez ozira na višino zneska.

V zaščito gospodarskih podjetij je izšla v početku leta **uredba o posredovalnem postopku**, katera je pokazala, da gospodarstvu ni prinesla nikakih olajšav. V nekaj tisočih slučajih je prišlo le delno število zadolžencev do sporazuma. Ta uredba je po svoji pomankljivosti dala samo povod izigravanju. Zato so bile zahteve gospodarskih organizacij in ustanov, da se posredovalni postopek v izdani obliki ukine, ali pa izda uredba, ki bi bila v svojih določilih urejena tako, kakor to zahtevajo naše gospodarske razmere in interesi.

Z banovinskim proračunom za leto 1933/34 so se gospodarskim podjetjem in ustanovam naložila kljub 23 milijonskemu znižanju z ozirom na leto 1932/33 nova in zvišala stara bremena. Zvišala se je taksa na prenos nepremičnin od 1 na 1 ½%, dopolnilna prenosna taksa od 50 na 100%, na novo uvedla trošarina na mineralne vode, kisline, kvas, na zavarovalne premije in 100% taksa na pooblastila in dovolila po zakonu o obratih.

V drugi polovici leta je bila izdana banovinska **uredba o bednostnem skladu** v višini 9 milijonov, kateri naj se uporabijo za zaposlitev brezposelnih z izvrševanjem javnih del. V kritje bednostnega fonda se pobira 1½% na davščina na službene prejemke, davščina na dobiček podjetij zavezanih javnemu polaganju računov, na tantijeme in sejnine, na službene prejemke inozemcev in Din 40— letno od vsake konjske sile od izkoriščevanja vodnih sil.

Proti koncu leta je bila izdana **uredba o zaščiti kmetov**, s katero se končnoveljavno likvidira vprašanje kmetijskih dolgov. Ta uredba določa, da mora kmet dolgove odplačati v 12 letih in sicer privatnikom s 3.54% in denarnim zavodom pa 6.02% obresti in to v obrokih, ki se vsako leto zvišujejo.

sta z vso odločnostjo vedno nastopila in branila interese celokupnega gospodarstva. Soglasno je bilo sklenjeno, da se imenovanim dvema poslancema pošlje pismena zahvala.

Združenje je štelu koncem leta 1933. 720 članov. Med letom je bilo izdanih 46 novih pooblastil, 74 članov pa je objavilo svoje obrtne liste. Članstvo je padlo za 28 in sicer v kranjskem okraju za 3, v škofjeloškem pa za 25. Pomožnega osebja je bilo pri združenju registriranega in sicer 161 pomočnik(ca) ter 75 učencev oziroma učenk. Med letom je bilo izdanih 120 poslovnih knjižic, 47 spričeval, 62 učnih potrdil ter na novo registriranih 28 učnih pogodb. Prejetih in odposlanih je bilo 3387 pisarni 2219 strank. Mesečno po enkrat, po potrebi tudi večkrat, so se vršili po tajniku Združenja uradni dnevi v Škofjehi in Trzinu.

Računski zaključek izkazuje Din 308.786.21 čistega premoženja: Proračun za leto 1934 predvideva Din 104.000 izdatkov in dohodkov. Soglasno je bil sprejet predlog, za izdajo „Službenega glasila“ trgovcev, ki bode stal ob 14 dnevni izdaji letno Din 12— kateri znesek plačajo člani obenem s članarino.

Soglasno je bil sprejet tudi predlog, da uprava podvzame korake glede rednejšega izdajanja davčnih knjižic, vložiti se protest proti preostremu izterjavanju davčnih zaostankov, ker sedanje postopanje gre v škodo davkoplačevalcem, škoduje celokupnemu gospodarstvu, škoduje ugledu državnih oblasti.

Sprejet je bil tudi sklep, da trgovci v bodoče ne bodo delili podpor tujim društvom, kakor posameznim, ako zato nima priporočila od uprave Združenja. Skupščina je tudi zahtevala, da se čimprej izda nova uredba o odpiranju in zapiranju trgovskih lokalov in sicer taka, ki bi odgovarjala krajevnim razmeram. Sprejet je bil tudi predlog, da se z vso ostroostjo postopa proti nedovoljenemu krošnjarstvu, ki se vedno bolj širi v veliko škodo trgovine, in se zadevni ostri predpisi od kršiteljev samo izigravajo.

POZOR!

Botri in botrice, ženini in neveste!

Največja izbira ur, zlatnine in srebrnine, ki Vam jo nudim najceneje in in najsolidneje. —

Priporoča se

Ivan Levičnik

u r a r

Kranj-Jesenice

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju je imela v ponedeljek 26. marca t. l., svoj redni občni zbor, ki se ga je kljub lepemu vremenu, ki je mnogo kmetov izvabilo na polje, udeležilo veliko število članov. Podrobnejše poročilo v prihodnji številki.

Vsled pomankanja gotovine se je v praksi uvedel sistem prodaje proti gotovini, kar je dalo povod velikega padca v gospodarski pridobitnosti. Posebno nazadovanje v obratovanju zaznamujejo podeželski trgovci, ki imajo velike terjatve pri kmetih in sicer najmanj toliko, kolikor znaša njihov celoleten promet. Le redki so trgovci, ki bi imeli tirjati od posameznega kmeta manj kot Din 500— do katere višine zneski niso zaščiteni. Te terjatve so za trgovca brez praktične vrednosti, spravile so so ga v položaj, ki pomeni propast in tiho likvidacijo marsikaterega trgovca. Gotovo je, če je trgovec kmetu kreditiral in mu je dal blago brez plačila samo za kratko dobo, je računal ob zapadlosti s sigurnim plačilom, ter s tem že razpolagal za poravnavo svojih obvez. Tudi pri obrestih trgovci izgube, ker kmet mu za dolžno vsoto v letnih obrokih odplačuje samo 3-5 1/2 %, obresti, a nasprotno je trgovec prisiljen plačevati za svoje obveze običajne 12 % ne obresti.

Koncem leta je bila objavljena tudi uredba o **izvajanju javnih del**. Za kritje izdatkov se je zvišala trošarina na mešani bencin od Din 300 na 350 — na čisti bencin pa na Din 500— pri 100 litrih. Na novo se je uvedla trošarina na cement in hidratično apno t. j. Din 15— 100 kg. Zvišala se je zgradarina lastnih stanovanj in lokalov za 100—300 %, pridobnina se je povišala povprečno v našem okraju za 22 1/2 %, a samo pri trgovini za 26 1/2 %. Promet se je ocenil znatno višje tam, kjer je dotičnik podvržen 2 % nemu splošnemu davku na poslovni promet in le premnogokrat se je izkazalo, da je ocena prometa bila z nad 50 % višja od faktično doseženega prometa. V mnogih slučajih je pridobnina z dokladami, všteti zgradarino, davek na poslovni promet in ev. izredni prispevek za izkoriščevanje cest znašalo več, kakor pa ocena čistega dobička. V praksi zgleđa, da davkoplačevalec mora, dasi faktično ne more živeti, ker nima zato sredstev in pogojev.

Izterjavanje davkov in drugih javnih bremen je bilo v preteklem letu posebno ostro. Običajno so bili davčni zavezanci že takoj prve dni po zapadlosti rubljeni in to brez ozira da-li je dotični v položaju plačati ali ne. Zarubljeno blago se je v mnogih slučajih prodalo celo izpod 10 % faktične vrednosti. V svrhu izravnave državnega proračuna je nameravala vlada naložiti tudi trošarino na les in sicer Din 10— do 20— od 1 m³. Solidarni in energični protest celokupnega gospodarstva je dosegel, da je predvidena trošarina odpadla. Isto je bila namera, da bi se uvedla trošarina na opeko, kar bi znatno omejilo gradbeno delavnost in s tem pomnožilo brezposelne mase.

Po skrbni sestavi podatkov se je ugotovilo, da je s stanjem **31. decembra 1933** v področju kranjskega okraja počivalo **117 raznih trgovskih obratov** ali **28 %** vseh obstoječih trgovin. Lesnih trgovcev je v kranjskem okraju **40**, od katerih koncem leta ni več obratovalo **17**, v škofjeloškem okraju pa **56** trgovskih lesnih obratov, od katerih je počivalo **29** obratov, ostali obratujejo dalje le v skrajno skrajnem obsegu. Gospodarska kriza je neprimerno ostreje zadela škofjeloški okraj radi zastoja lesne trgovine, od katere je bilo povsem odvisno blagostanje tega okraja. Po podatkih, katere imamo na razpolago, smo ugotovili, da je lesna trgovina po vrednosti padla v kranjskem okraju za **70 %** in se torej izvršuje samo še **30 %** prvotne lesne trgovine, ki je bila v letu 1928—1930. Z zastojem lesne trgovine in padcem kmetijskih pridelkov z nad **50 %**, kate-

rih cene niso v nikakem pravilnem sorazmerju z cenami industrijskih izdelkov, je padla kupna moč vsega ljudstva, kar ima za posledico stalno nazadovanje, s tem tisočero rubeži, katere izvršuje le premnogokrat oblast za plačilo javnih bremen.

Iz prednavedenih samo delnih izvajanj je razvidno, da je položaj pri vseh gospodarskih ustanovah in podjetjih, posebno v trgovini, obupen. Na eni strani pada vsled manjše kupne moči konsumentov potrošnja, kar ima za posledico padec gospodarske pridobitnosti, a na drugi strani se nalagajo nove in zvišujejo stare davščine, katere so danes že prekoračile maksimalno višino in niso več v skladu s pridobitno sposobnostjo gospodarskih podjetij.

(Iz poročila Združenja trgovcev za okraj Kranj na 15. redni skupščini, dne 23. marca 1934.)

Sprememba zakona o posrednih davkih

20. februarja so bile uveljavljene spremembe in dopolnitve zakona o neposrednih davkih, po katerih bodo industrijska, bančna, rudarska, železniška, broderska, tramvajska in mednarodna transportna podjetja, katerih promet presega Din 500.000 letno, obdavčena po knjigah.

Davčna osnova za vse ostale zavezance pridobnine ne more biti manjša od dvakratnega zneska najemnine za stanovanje, če ni najemnina večja od Din 6000 letno; od dva in polkratnega zneska najemnine za stanovanje, če je večja od Din 6000, a ne presega Din 12.000 na leto; od trikratnega zneska najemnine, če je večja od Din 12.000, a ne presega Din 24.000 na leto; od tri in polkratnega zneska najemnine, če ta presega Din 24.000 na leto.

Tako določenemu znesku najemnine za stanovanje se dodaja po kraju in legi obrata 10 do 30 % najemnine za lokal.

Do ožena najemnina za stanovanja se zmanjša za 10 % za vsakega mladoletnega ali nepreskrbljenega otroka; toda zmanjšanje ne sme preseči 40 % najemnine za stanovanja. Kot najemnina za stanovanje se razume odškodnina, ki se je določila za odmero zgradarine za stanovanje ali lokal.

Reklamacijski odbor ugotovi na pritožbo davčnega zavezanca po predhodnem pribavljenem mnenju pristojnega davčnega odbora davčno osnovo tudi pod zgoraj določenim minimumom, če zavezanec dokaže, da njegovi dohodki ne presegajo določenega minimuma. V tem primeru mora izdati reklamacijski odbor svojo rešitev v treh mesecih od dne vlozene pritožbe.

Mali obrtniki v krajih, za katere veljajo določbe točke III. čl. 37 zakona o neposrednih davkih, plačajo pavšalno davek Din 120, za vsakega pomočnika pa Din 60 na leto. Za male obrtnike se smatrajo vsi obrtniki, ki obratujejo izven mest, kopalšč ali letovišč, vsem drugim pa se bo odmerjala pridobnina po oceni davčnega odbora.

Glede davčne prostosti zadrug določajo spremembe, da se obdavčijo vse one zadrug, ki bi poslovale z nečlani, kakor one, ki bi po 1. januarju 1935 prodajale še luksuzno blago in ki prodajo alkoholne pijače na drobno.

Uvede se nov davek na dohodek hišnega služabništva in znaša letno Din 50 za vsako osebo. Za dokaz o plačnem davku služi davčna karta, ki se mora nabaviti najkasneje do konca januarja vsakega leta, odnosno najkasneje v 8 dneh po sprejemu v službo. Ta karta se glasi na ime službodajavca, zamore se pa odtegniti davčni znesek od plače uslužbenca.

Po novih spremembah imajo pravico do oprostitve neposrednih davkov samo osebe, ki imajo 9 ali več živih otrok, katerih davek po vseh davčnih oblikah ne presega 500 Din in ki njih najmlajši otrok ni star 14 let (dosedaj 1000 Din).

§ 3 zakona o skupnem davku na poslovni promet se izpreminja in se glasi: „Davčni zavezanec, ki mora ob nabavi plačati skupni davek, je dolžan, vpisati drugi pogodbeni stranki v račun posebej skupni in luksuzni davek poleg cene za nabave in usluge. Kdor ne ravna tako, o njem velja, da za tisti predmet ni plačal davka. Kupec, ki sprejme blago brez računa ali brez zaračunanega davka, plača za tisto blago skupni davek na poslovni promet, kakor da bi bil blago sam proizvedel.“

Važno je tudi določilo, ki dovoljuje davčne zaostanke odplačevati s tekočim letom vred v 11 letih, začevši z 1. 1934.

Jur s pušo.

Cigan je dal cigančku deset ovca, da bi jih pasel. Ciganček pa je brž eno pod roko prodal. Zvečer pa pride cigan po ovce in vidi, da ene manjka, in napade cigančka: „Zjutraj sem ti dal deset ovca, sedaj jih je pa samo devet!“

Ciganček mu brž odgovori: „Jih je pa devet!“

Cigan rjove: „Pa sem ti jih dal deset!“

Tako sta se prepirala med deset in devet, dokler ni bilo ciganu tega dovolj in pokliče deset ciganov in jim pravi, naj vsak pograbi eno ovco. Cigani so brž pograbili vsak eno ovco, toda eden je ostal brez nje.

„Vidiš“, vpije cigan nad cigančkom, „ta je nima, te manjka!“

Ciganček pa pravi: „Naj bi jo pa še ta vzel, dokler jih je kaj bilo!“

Ford, lastnik avtomobilskih tovarn, se baha pred svojim konkurentom Citroenom: „Pri nas gre avto čez eno uro in pet minut, odkar ga je začel sestavljati prvi delavec, že izdelan iz tovarne.“

Citroen ga zavrača: „Pri nas je pa čez eno uro in pet minut že prvi ponesrečenec v grobu!“

Jur bo pa sedaj s pušo pogruntal še eno pametno:

Na oglu neke hiše sloni človek, to se pravi: možak, drži se kakor paragraf na konju in poje, poje, kakor stara ura, po kateri se ščurki vozijo: Na-ajlepša je mlado-ost — dokler se ne zvali po dolgem in počez po blatni cesti, pa še v blatu golči: Najlepša je mladost.

Jur je s pušo dobil voščil za veliko noč nič koliko pa kakšnih!

Same zajce pa zajkle! — Le kdo paca te živali za »srečno veliko noč«!? Najbrž kak ravšic! In kdo pošilja te živalske podobice po božjem svetu? Najbrž kak ravšic!

Tudi pirhov s pušo je Jur že dobil cele koše, za devet kokelj jih bo. Pa kakšni so ti pirhi! Umazana jajca, ne pa pirhi! Saj nimajo nobene spodobne barve. Modri pa zeleni, rjavi pa še pisani in lisasti na vse čudne viže, ki si jih more izmisliti človek, ki nima nobenega pravega zrajtava. Samo rdečih skoraj nič! Še za kokljo ne bodo, ker bi se jih najbrž bala, samo za Jurja s pušo so, da jih bo še pred prazniki v Kokro zmetal!

ZAJTRK DIŠEČ - VSAKI DRUŽINI VŠEČ!

A. ŠINKOVEC st. vrvarna :-: Kranj 12

Priporočam vrvarsko blago lastnega izdelka:

Strange, uzde, različne mreže, vseh vrst vrvi v vsaki dolgoti in debelosti, motvozi in sukanec. Izdelujem tkanino in vreče za stiskanje voska ozir. sadja. V zalogi imam veliko izbiro bičev in bičevnikov, impregnirano platno za plahte (ponjave), domače platno, cvilih (gradel), cvilšne vreče, žimo, morsko travo, vzmeti (fedre) za postelje itd. itd. itd. V izdelavo prevzamem vsako množino prediva.

Kolesa!

Nova 900 Din, plašči od 40 Din dalje kupite v **Cerkljah pri A. Lipar**

Pri Jazbecu

Največja trgovina z izdelanimi oblekami na Gorenjskem. Obleke za dečke in deklice po čudovito nizkih cenah. Zaloga manufakturnega blaga, srajc, kravat itd. - Velika zaloga **klobukov**. Priporoča se **ALBIN JAZBEC** v Kranju 100

Usnjarska in čevljarica zadruga

Runo'

r. 3. 30. 3. v Tržiču priporoča sledeče lastne in zato najcenejše izdelke:

ovčine v raznih barvah kozine za pletene sandale usnje za površnike, boks, ševro, juhtovino, galanterijsko usnje itd. Obiščite nas!

Knjigarna Ilirija Kranj

Glavni trg

Za birmance priporočamo nakup:

molitvenikov, podobice, rožnih vencev in mirtnih vencev za na glavo.

Botri in botrice, oglejte si bogato izbiro!

Janko Rant Kranj

Trgovina z deželnimi pridelki in mešanim blagom. Špirit in žganje v odprtih in zaprtih steklenicah. — Na drobno in na debelo.

Telefonšt. 65 — Brzjavi: **RANT KRANJ**

Času odgovarjajoče Vam očisti in zlika Vašo obleko, snežno belo opere perilo in ovrtnike v kombinacijah trdka

FRANJO POTOČNIK

svetlolikalnica in kemično čiščenje oblek — **Kranj**

Cene času primerne!

Ako boste zidali,

dobite ves potreben les in se Vam dostavi na stavbo po zelo nizkih cenah pri

Franc Gorjanc
v Kranju

Vendar enkrat!

po hudi zimi ste se prepričali, da so cementni strešniki najbolj odporni. Naročite pri: **JANEZ-U RAZPET**, izdelovatelj cement. izdelkov, Bistrica 22 pošta Podbrezje. Večjo množino proti naročilu. Na željo pride tudi na dom.

Pozor! Stavbne parcele

na Kranjskem polju. — Plačljivo tudi na knjižice Mestne hranilnice.

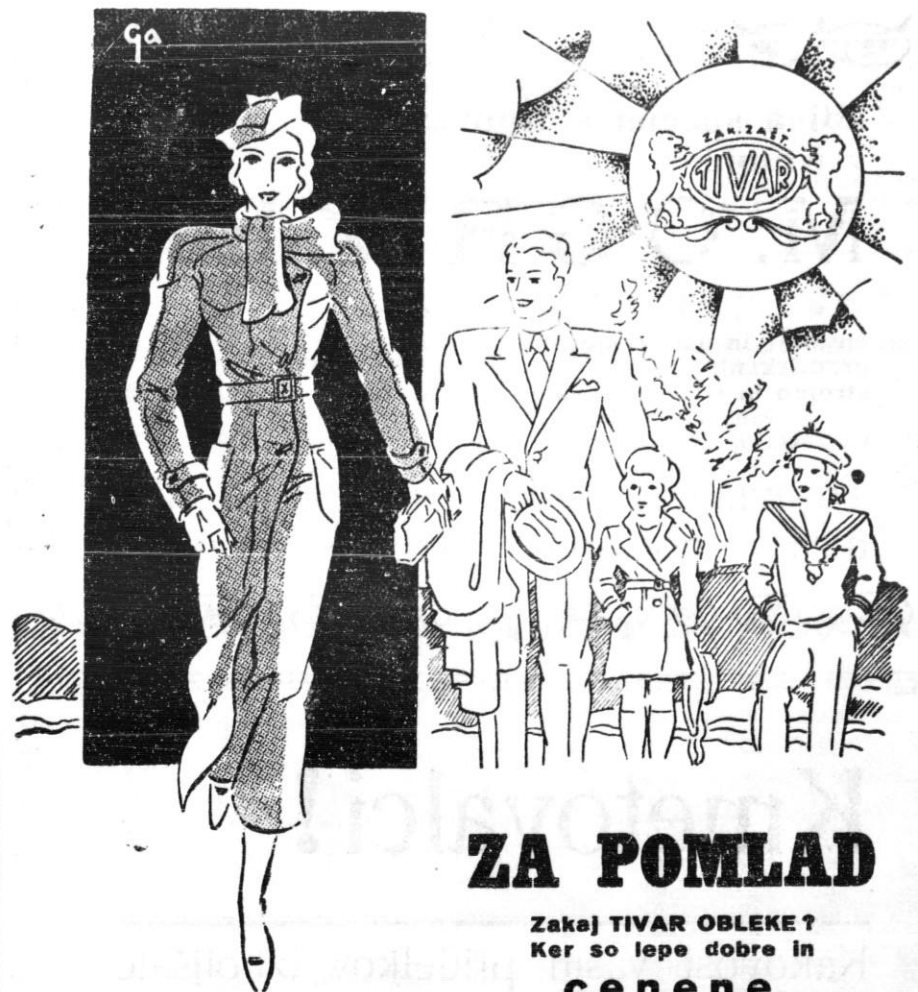
Čadež Bogomir - Kranj

BIRMANCE, ŽENINI IN NEVESTE popust za vsa darila ali popravila, ki se strokovno izvrše v prvi zlatarski delavnici na Gorenjskem

Kupujem staro zlato

B. RANGUS, KRANJ velika izbira ur, zlatnine, srebrnine, očal, toplomerov itd.

ZA POMLAD

Zakaj TIVAR OBLEKE? Ker so lepe dobre in

cenene.

Izdelujemo obleke

za vso družino

Prosimo Vas, da se o tem prepričate v naših prodajalnah

TIVAR

OBLEKE

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 50 par. Najmanjši znesek pri teh oglasih je 6 Din. — Oglas se plača pri odaji naročila. Za odgovor treba priložiti 2 Din v znamkah.

Otomane, divane, modroce in vsa v stroko spadajoča dela Vam nudi najceneje ter se priporoča **Viktor Tonejc** tapetnik, v hiši g. F. Azmana.

Vsa soboslikarska in pleskarska dela izvršujem točno, solidno in po nizkih cenah. Priporoča se **Jernej Vombergar**, Cerklje 30.

Vrtne ograje kakor vsa v stroko spadajoča dela solidno in poceni izvrši **Čamernik**, ključavničar, Cerklje.

Stanovanje v bližini Kranja oddam takoj. — **A. Brešar**, Čirčice 60.

Manjše posestvo na Sp. Brniku ugodno naprodaj. Pojasnila **Jakob Hafner**, Sp. Brnik 22, p. Cerklje pri Kranju.

Kakršnokoli zaposlitev želi 24 letni mladenič z odlično dovršeno gimnazijo, pride in zmožen vsakega ročnega dela.

Iščem dvosobno stanovanje zunaj mesta ali kupim dvostanovanjsko hišo v Kokriškem predmestju ali na Klancu. Naslov v upravi Gorenjca.

Odda se lepo novo stanovanje z vrtom na Klancu št. 47.

Kuhinjsko učenko, pridno in poštenih starišev sprejemem takoj z vso oskrbo. Ponudbe na upravo pod »Poštena« Kranj.

Vzamem v najem malo posestvo blizu Kranja. Naslov v upravi.

Žid sreča žida na ulici.

»Kam pa, Ibrahim?«

»Na pošto grem, Levi.«

»Ali boš spet denar poslal, Ibrahim?«

»Ne, Levi, v poštni tintnik grem na živno pero napolnit.«

Krompir

Povpraševanje za jedilnim krompirjem je nekoliko manjše in so seveda zaradi tega cene krompirju na Štajerskem in v Slavoniji popustile. Tudi povpraševanje za semenskim krompirjem ni več tako živahno, ker so je v južnih krajih že pričeli s sajenjem. V splošnem so kupčije s krompirjem v rokah raznih prekupčevalcev ter so producenti prisiljeni dati krompir po smešno nizkih cenah, zaradi česar potem prekupčevalci lahko konkurirajo zadrugam na tržiščih.

Vrednost denarja

Jugoslovanske borze za devize so notirale dne 29. III. 1934 za	Z 28-50% na plačilo	Nar. banke
1 francoski frank	Din 2-26	2-90
1 angleški funt	„ 175-—	224-87
1 ameriški dolar	„ 34-40	44-20
1 italijansko liro	„ 2-95	3-79
1 češko krono	„ 1-43	1-83
1 nemško marko	„ 13-65	17-54
1 švicarski frank	„ 11-13	14-30
1 belgijski frank	„ 8-02	10-30
1 holandski goldina	„ 23-20	29-81
Avstrijski šiling pa je notiral v priv. prometu Din 9-—.		

Moderno tiskarsko podjetje, specialno urejeno za izdelavo raznovrstnih letakov, reklamnih tiskovin in plakatov v eno in večbarvnem tisku po najmodernejših načrtih. Vsa v stroko spadajoča dela izvršujemo točno in poceni.

Iskarna Tisk. društva v Kranju

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodnejše.

Edina specialna trgovina ročnih del
v Kranju

M. OGRIZEK

izvršuje lično in ceneno

entlanje in ažuriranje perila in oblek
predtiskanje vsako vrstnih ročnih del (nad 1000 vzorcev)
strojno in ročno vezenje garnitur, zaves, modernih in na-
vadah monodramov, blazin i. dr.
Izgotovljena ročna dela so v veliki izbiri vedno v zalogi.

Trgovina na Roženv. klancu, podruž-
nica v poslopiju hotela Stare pošte

Kmetovalci!

Kakovost vaših pridelkov izboljšate
z uporabo superfosfata znamke
HRASTNIK, ki ga proizvaja domača

**Tovarna kemičnih izdelkov
v Hrastniku d. d.,
Hrastnik.**

Berite in širite „Gorenjca“!

BOTRI IN BOTRICE!

Za vaše birmance in birmanke vam nudimo
leto posebno veliko izbiro blaga za fantovske
in dekliške obleke. — Sukno za fantovske ob-
leke od Din 20—35. Velika izbira svile in vol-
nenega blaga za dekliške obleke od Din 12-35.
Bogata zaloga prvovrstnega angleškega in če-
škega kamgarna že od 50 Din naprej. — Naj-
modernejše volneno blago za ženske obleke
in plašče že od Din 25 naprej. Največja izbira
svilenih rut na Gorenjskem, že od Din 20 naprej.
Preden se odločite za nakup, si oglejte našo
veliko zalogo in prebrčajte se o nizkih cenah!

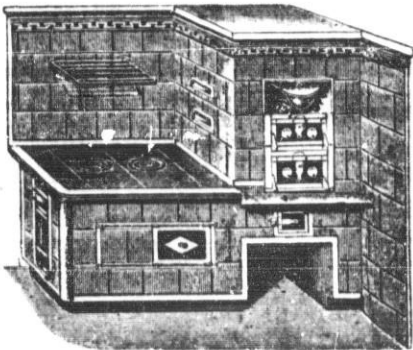
Priporoča se vam

Logar & Kalan, Kranj

manufakturna trgovina — lastnik Srečko Vidmar

KOLESA!

Bitenc Ivan Kranj

trgovina koles — Kokr. predm.
poleg gimnazije v hiši g. Sirca,
nasproti Narodnega doma

Kdor želi kupiti novo kolo, naj si
pred nakupom ogleda bogato zalogo
koles vseh prvovrstnih znamk po naj-
nižjih cenah. Pnevmatika in vsi posa-
mezni deli vedno na zalogi.

Delavnica: Roženvenska ulica 92,
Pod velbom. Izdelujem vse vrste
štedilnikov, ograje, vrtna vrata, okna
in razno okovje itd. itd.

Izdelava prvovrstna! — Najnižje
cene! Postrežba točna in solidna.

Jos. Koliaš in sinova

barva in kemično čisti obleke

KRANJ, Savsko predmestje 38

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

Največja vnovčevalna zadruga na
Gorenjskem

Kupuje od svojih članov krompir,
fižol in vse poljske pridelke po naj-
višjih dnevnih cenah.

Prodaja svojim članom umetna gno-
jila, cement, koruzo, semena, krmila,
moko, motorje in vse specerijsko
blago po najnižjih cenah.

Kmetovalci, bodite člani te zadruge!

Ako hočete za velikonočne
praznike elegantne trpežne
čevlje, obiščite dom. tvrdo

Franc Strniša v Kranju

ki Vam nudi trpežno obutev
ročnega izdelka za mal denar.
Popravljamo vso staro obutev
hitro in poceni! Obiščite nas!

Inserirajte v Gorenjcu!

Vesele praznike

želi vsem

Janko Perčič

čevljar Rupa pri Kranju

Vesele velikonočne praznike

želi svojim odjemalcem

Miha Vintar

trgovec - Sp. Brnik

Karkoli vam srce poželi:

Vsakovrstno manufakturno, mod-
no in galanterijsko blago, torbice,
aktovke, »Peko« čevlje, instru-
mente, igrače, vse sportne pred-
mete, kuhinjske predmete, želez-
nino, vse za gospodinjstvo in
gospodarstvo

Vam nudi najce-
neje in v največji
izbiri

Ivan Savnik
Kranj

Krojačem in šiviljam, ki so stalni
odjemalci, 10% popust.
Oglejte si čudovito nizke cene
v naših izložbah.

Vsem svojim odjemalcem želimo veselo veliko noč!